

Maan van Elzelingen gestorven op 23 september en begraven op 29 september 2011

In 1995 ging op bezoek bij Jo en Maan, met vragen voor gegevens voor mijn boek Meuzikken in Shanghai. De grootvader van Maan, hij heette Hermanus Wouter van Elzelingen heeft in China gewerkt. Deze grootvader nam een foto mee van zijn schoonouders, hele knappe Chinezen hebben het op zijde geschilderd. Het prachtige portret hangt op een prominente plaats in de woonkamer op de Voorste Vliet.

Mijn hobby om te schrijven is gegroeid door de kennis van Maan op het gebied van waterwerken en specifiek het rijswerk, een bijzonder beroep.

Zaterdag 24 september heeft Gerrit Visser met een Cees van der Stelt wiepen gemaakt. Maan heeft deze mooie actie jaren geleden op touw gezet. Hij vond het toch het belangrijk dat de kennis van wiepen maken niet verloren zou gaan.

Een aantal jaren geleden ben ik met hem mee geweest met de steenstorter de 'Avelingen.' Een bijzondere ervaring waardoor ik nog meer interesse in het klassieke rijswerk.

Bij elk volgend boek of publicatie was Maan mijn vraagbaak. Tot mijn verbazing had Maan het geduld om mij dat uit te leggen en dat terwijl hij helemaal niet zo geduldig was, vond hij zelf.

Later, toen zijn vrouw Jo problemen kreeg met haar gezondheid, is het contact tussen ons intensiever geworden. Er waren veel vragen en zorgen voor de toekomst, maar Maan zat niet bij de pakken neer en probeerde er zoveel mogelijk voor jou te zijn. Maan heeft daarin veel geleerd en toonde toen ook veel geduld.

Ruim een jaar geleden kreeg Maan te horen dat hij niet zo lang meer zou leven, hij kreeg weer een enorme klap te verwerken. Maar hij ondernam acties en regelde vele, vele zaken. Vaak snapte ik niet waar hij de moed vandaan haalde om zoveel te regelen. Later zou zijn ziekte belemmeringen geven, maar ook toen gaf hij de moed niet op en probeerde er het beste van te maken. De laatste dagen, voordat hij op 20 september naar een hospice ging, waren zwaar voor hem. Hij had niet veel pijn, maar leed aan het feit dat zijn lichaam niet meer wilde. Op mijn vraag: ga je nu de moed verliezen? Je bent altijd zo sterk geweest. Hij antwoordde: ik verlies de moed niet, maar ik ben kapot. Hij klaagde niet en was heel geduldig. Maan wist dat er bidders om hem heen stonden. Eén van de laatste dagen vroeg een neef van Maan hoe het met hem was. Hij antwoordde dat hij zijn leven kon leggen in de handen van Jezus.

Hij vond onze hulp fijn, maar wilde zoveel mogelijk zichzelf redden. Maar als dat niet meer ging, gaf hij zich zonder klagen over. Dat was een kracht die hij heeft gekregen om in tijden van crisis verder te gaan. Hij was een sterke persoonlijkheid.

Hij maakte prachtige publicaties van huizen met een geschiedenis. Dat werd dan ook heel grondig gedaan, de grond waarop eeuwen geleden iets of niets stond, tot de huizen die er nu staan. Hij heeft veel meer gedaan. De collectie Van Elzelingen is te raadplegen in het Andries Visserhuis. Ik noem enkele studies.

-Het boek Oude huizen bij de kerk, fascinatie van een gebied waarop Maan is geboren. Zijn geboortehuis stond in de moestuin van het oude mannenhuis.

-Het Acta boek der Nederduits Gereformeerde Gemeente in Werkendam, alles herschreven uit het Oud-Hollands, met een kriebelig handschrift. Een prachtig naslag werk, maar wat een klus. Opvallend dat Maan zich juist met dit thema bezig hield. Bijna vier eeuwen geleden een beschrijving van kerkelijke zaken.

-Studie van de Joodse begraafplaats in Werkendam, ook dat onderzoek is grondig gedaan.

Vastleggen van de begraafplaatsen 't Laantje, het kerkhof bij het Sleeuwijks kerkje, de begraafplaats Onderlinge hulp in Nieuwendijk. Een bijzondere bron voor onderzoek voor alle verhalen die met deze dorpen hebben te maken. Als ik mijn waardering daarvoor uitsprak, vond hij dat maar zo. Hij vond was geen man die op eer of roem uit was.

Een aantal jaren geleden vroeg ik hem: 'Maan, nu heb je zoveel uitgezocht, maar wanneer maak jij nu een mooie aangeklede stamboomboek van de Familie van Elzelingen? Hij zei dan, "waarom? Er zitten niet zulke belangrijke mensen in mijn stamboom". Mijn antwoord: dus jij vind jezelf niet belangrijk en het is ook niet belangrijk wat je allemaal hebt gedaan voor de droge voeten in Nederland en daarbuiten. Hij dacht nota bene dat ik hem voor de gek hield. Gelukkig heeft hij voor zijn sterven opdracht gegeven om de stamboom gegevens van op het web te zetten.

Maan vond zijn onderzoekswerk op het gebied van de historie van Werkendam een hobby, maar meer ook niet. Hij geloofde mij nauwelijks als ik vertelde hoe belangrijk ik zijn werk vond. Dat zijn werk de basis vormde voor verder historisch onderzoek. Daaruit blijkt zijn bescheidenheid. Maan had een duidelijke visie op het vastleggen van geschiedenis, een visie die getuigt van wetenschappelijk inzicht.

Dit dorp Werkendam. Maan heeft vele jaren buitenaf gewerkt. De jaren in Hongkong heeft hij op zijn eenzame post op het water het Oud-Nederlands schrift geleerd. Je zou toch zeggen dat hij door zijn werk de binding met dit dorp heeft verloren. Nee dus, dit dorp werd weer zijn thuis en het mooie is dat hij in de geschiedenis dook van Werkendam. Door hem heb ik ook veel geleerd van dit bijzondere dorp.

Hij heeft niet één steen verlegd in een rivier, maar vele stenen gelegd in dammen en dijken in Nederland en daarbuiten. Maar ook markeringsstenen in de eeuwenlange geschiedenis van Werkendam.

Nel van As